

[Kirkeministeren.]

kan jeg derfor ikke se, at den egner sig for en administrativ afgørelse af hans tjenestetid. Den klaring, der er mere end tiltrængt, kan kun forventes gennem en fortsat brydning omkring ham og ved klarere og bedre forståelse og forkyndelse i kirken.“

Her finder vi, mener jeg, så sent som i 1953 et klart udtryk for gældende praksis for præsters forkyndelsesfrihed. Folkekirken er ikke en tolerant religionsanstalt, men en evangelisk-luthersk kirke, rummelig nok til, at forskellige tolkninger af evangeliet kan brydes i frihed inden for dens rammer. Hvad har den danske kirke ikke rummet af teologiske synspunkter fra den lutherske ortodoksis dage over rationalismens tidsalder til nutiden? De tolkninger af evangeliet, som folkekirken i dag faktisk rummer, må med frisind kunne brydes og bekæmpe hinanden; men frisind vokser ikke ud af det tolerancens tusmørke, hvor alle katte er grå. Frisindet har sin rod i virkelig overbevisning og hænger uløseligt sammen med respekt for andres ærlige overbevisning. Der er efter min mening ingen grund til at bekymre sig om de åndelige stridigheder inden for kirken, som mange har så svært ved at forlige sig med; de er tegn på liv og tro.

Inden for vor rummelige folkekirke er forkyndelsesfriheden altså, som vi har set, nu og da stødt på sin grænse, den grænse, som nødvendigvis må være der, hvis ordene evangelisk og luthersk står for noget, bevarer deres grundpræg og ikke blot er tomme ord; men som det er fremgået af redegørelsen for biskoppernes tilsynspligt og præsternes forkyndelsesfrihed, var det altid, siden folkekirken tog form efter grundloven af 1849, gældende praksis at fortolke præsternes symbolforpligtelse med udpræget frihed.

Hvor forkyndelsesfrihedens grænse i givne situationer har markeret sig derved, at en biskop har givet indstilling til ministeriet om en præsts afskedigelse, har menighedsråd, provster, biskopper og kirkeministre hver måttet tage den del af ansvaret for en løsning af problemet, som faldt på dem ifølge vor folkekirkes demokratiske styreform. Det vil altid være tilfældet, men en sådan situation foreligger ikke.

Forespørgeren (Helge Larsen): Jeg var fuldstændig klar over, at den forespørgsel, jeg stillede her, rejste problemer for den højtærede kirkeminister, vanskelige spørgsmål at redegøre for kort og klart. Jeg takker den højtærede kirkeminister for redegørelsen. På det ene punkt, det punkt, der vedrører præsternes forkyndelsesfrihed, er jeg i det store og hele ganske enig med den højtærede kirkeminister og tilfreds med den redegørelse, jeg har fået. Hvad det andet punkt angår, har jeg et par bemærkninger, men først vil jeg sige et par ord om præsternes forkyndelsesfrihed.

Det glædede mig at høre, at den højtærede kirkeminister så stærkt gik ind for det synspunkt, at der i folkekirken skal være denne brydning, som er tegn på liv og tro. Jeg mener netop, at pastor Kalmeyers bog, skrevet til brug i studiekredse, er et eksempel på, at der findes dette liv inden for folkekirken. Jeg vil derimod protestere imod den højtærede kirkeministers opfattelse, at der ikke skulle være fare hårdt frem mod pastor Kalmeyer.

Jeg kan ikke indse, at det ikke er at lægge et overordentlig stærkt psykologisk pres på en mand, når der fra biskoppen sendes det ene brev efter det andet, næsten — må jeg have lov at bruge udtrykket — som en føljeton, idet det første brev slutter med meddelelse om, at der følger endnu et brev, og sådan bliver det ved, indtil der er kommet 4 breve, og dette fjerde og sidste brev opstiller så disse tre spørgsmål til pastor Kalmeyer, spørger ham, om han mener, han som ærlig mand kan blive i folkekirken. Jeg kan ud fra mit kendskab til pastor Kalmeyers synspunkter sige, at han på intet tidspunkt har følt, at han var i modsætning til den kristne kirke eller til folkekirken; den højtærede kirkeminister fremhævede netop — noget, der allerede var sagt af reformatorerne i det 16. århundrede, senere gentaget af biskopper; så vidt jeg erindrer, var det biskop Martensen og biskop Peder Madsen — at det er samvittigheden, den enkeltes samvittighed, der må være det afgørende. Netop det er jo pastor Kalmeyers problem, netop det er synspunktet, der ligger til grund for hele hans bog.

Den højtærede kirkeminister nævnte også, at det er blevet sagt af biskopperne, både